

Posudek diplomové práce Jana Semeráda *Oáza štěstí. Každodennost obyvatel města Habry od normalizace po současnost.* Pracoviště orální historie – soudobé dějiny, Fakulta humanitních studií UK, 2020.

Jan Semerád předkládá k obhajobě diplomovou práci, v níž sleduje proměny života obyvatel města Habry v poměrně dlouhém časovém úseku takřka celého půlstoletí. Jeho hlavním cílem je zprostředkovat obraz proměn každodenního života na venkově, konkrétně v malé obci v kraji Vysočina.

Struktura práce je logická, velmi vhodná pro dané téma: bezprostředně po úvodu je představena metodologie výzkumu, takže není narušena další část samotného „vyprávění“, jež v tomto případě vede od zarámování práce do historického kontextu dějin obce k reflexi jednotlivých výzkumných témat. Jejich výběr nepostrádá na zajímavosti, na první pohled však působí poněkud roztržtěně, zvláště v poslední části, kdy po širším tematickém okruhu „volný čas, kultura a sport“ následuje okruh „velké dějiny a politika na malém městě“ a v samotném závěru pak ještě podkapitola „pojetí prostoru a narativní konstrukce v paměti obyvatel města Habry“. Proč autor zvolil tento přístup, do značné míry vysvětluje v úvodní části práce, kde uvádí, že v oficiálních „historických materiálech“ jsou významné události (zejména roky 1968, 1989 či 1993) dnes prezentovány tak, „že se v Habrech žádné změny neodehrály“ (s. 9). Je pochopitelné, že takovýto stav poznání vyvolává otázky, u zaníceného badatele, jímž diplomant bezesporu je, také potřebu daný stav ověřit.

V práci, která vychází především z dějin každodennosti a je příspěvkem k regionálním dějinám, autor využil kromě rozhovorů množství dalších pramenů, ať již odborné literatury, dobových regionálních periodik či primárních pramenů z místní proveniencí, případně ze sbírek Státního okresního archivu v Havlíčkově Brodě. V této souvislosti autor mimo jiné v praxi zjistil, jak je někdy obtížné získat k pramenům přístup. Mám na mysli „ne-existenci“ kroniky obce (k dispozici jsou záznamy pouze z let 1997–2005), která je buďto ztracena, nebo se za ztracenou vydává, jelikož obce nechce své záznamy vydat... (s. 16).

Vedle práce s prameny autor realizoval vlastní terénní výzkum a pořídil rozhovory s obyvateli/obyvatelkami obce. Metodologicky zde vychází z principů orální historie, nicméně zvolil metodu semi-strukturovaných rozhovorů. V rámci obhajoby bych diplomanta požádala, aby ve stručnosti představil hlavní tematické okruhy dotazování, jelikož tato informace v textu chybí (byť ji lze částečně odvodit z hlavních výzkumných otázek). Zajímá mě také, zda rozhovory obsahovaly i biografickou část, byť třeba ve stručnější formě, jelikož si myslím, že vzhledem k tématu by toto bylo více než žádoucí. Zároveň by mě zajímalo, jakou měly tyto rozhovory v průměru délku (otázky kladu pro doplnění metodologické části práce). Zcela pochopitelná je anonymizace rozhovorů, jelikož byl výzkum realizován v poměrně malé skupině lidí (dle oficiálních informací má obec zhruba 1300 obyvatel), tudíž anonymizaci vnímám i jako cestu k otevřenější výpovědi. Oceňuji složení vzorku narátorů – devět mužů a šest žen, se zastoupením všech vzdělanostních skupin. Velmi dobře je vzorek poskládan také

z hlediska generačního – autor zvolil rozdělení do tří generací, přičemž nejstarší narátor se narodil v roce 1932 a nejmladší v roce 2000).

Po metodologické části diplomant stručně nastiňuje historii obce a pak již se věnuje reflexi jednotlivých témat z každodenního života obce a jejích obyvatel. V určitém ohledu je empirická část rozšířením právě toho historického rámce, z textu je patrná skutečnost, že jednou z ambicí autora je „možnost vytvořit práci, která by alespoň částečně mohla pomoci zaznamenat historii Habrů v jejich novodobé éře od časů normalizace po současnost“ (s. 10). Empirická část práce se tudíž soustředí zejména na zachycení všech dostupných informací a faktů k daným tématům, s upozaděním interpretací a také s velkým množstvím přímých citací z rozhovorů. Tento určitý nedostatek – nikoli textu jako takového, ale spíše daného typu kvalifikační práce – však autor vyvažuje v poslední části, kde shrnuje a interpretuje výsledky analýzy mentálních map, které většina narátorů/narátorek byla ochotna v rámci pořizování rozhovorů zpracovat. V celém výzkumu jsou mentální mapy zajímavým prvkem a rozhodně jej obohacují. V případě dalšího rozpracování či dokonce publikace textu bych doporučila dílčí témata zachycená v interpretaci mentálních map zpracovat do jednotlivých tematických okruhů – jedná se pouze o formální úpravu, vhodnější pro případný širší okruh čtenářů.

Celkově se jedná o text velmi dobře zpracovaný, s minimem gramatických a stylistických nedostatků. Jan Semerád přesvědčivě prokázal schopnost samostatné badatelské práce a formulace závěrů v podobě odborného textu. **Práci hodnotím stupněm 1 (výborně).**

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká, 5. 6. 2020